A°. 1854. N°. 220.

Opregte Maandagsche

HAARLEMSCHE COURANT

van 18 September.

Deze Courant wordt dagelijks, met uitzondering van Zon- en Feestdagen, uitgegeven. — Prijs: ƒ 5 in de drie maanden.

WEENEN, 13 September.

Den 11den is Z. M. de Keizer te Ischl aangekomen.

— De pruissische gezant, graaf *v. Arnim*, heeft, namens zijne Regering, het Bewind van Oostenrijk kennis gegeven, dat deze volledig instemt met genoemd Bewind, dat het afwijzen van de voorstellen der westersche mogendheden door Rusland geen dusgenaamd *casus belli* daarstelt. Gelijke mededeelingen zijn van de zijde van Beijeren, van Saksen en van nog andere duitsche Staten aan de oostenrijksche Regering gedaan.

— De Hospodar van Moldavie, vorst *Ghika*, heeft het door hem bewoond wordende kwartier nog voor verscheidene maanden ingehuurd, en zal derhalve, naar het schijnt, vooreerst de reis naar genoemd vorstendom niet aannemen.

— Graaf *Stroganoff*, secretaris van legatie bij den russischen gezant te Rome, is dezer dagen derwaarts vertrokken. Van goeder hand wordt verzekerd, dat hij met gewigtige depeches van zijne Regering belast is, en in de eerste plaats het berigt aan den Roomschen Stoel zal mededeelen, dat de Keizer besloten heeft om aan de belijders der r. k. Godsdienst in Polen onderscheidene regten en vrijheden te verzekeren, en in de tweede plaats met dien Stoel wenscht te onderhandelen, wegens de regeling der aangelegenheden van het Heilige Graf.

— Uit Polen wordt gemeld, dat de troepen van de beide eerste russische leger-corpsen vooreerst daar te lande zullen verblijven, en dat het leger van den generaal *Gortschakoff* zijne winter-kwartieren in Bessarabie zal betrekken. Voor een inval in Bessarabie door de Turken van den kant van de Dobrutscha scheen men in Rusland niet zeer beducht te zijn.

Uit Jassy wordt van den 5den gemeld, dat de Russen steeds terugtrekken en wel met al dien spoed, welken de aard der zaak gedoogt. Het land werd echter zwaar gedrukt door de belangrijke levering van benoodigdheden, welke ten behoeve der aftrekkende legers werd gevorderd, en bij welke door de troepen niet altijd eene wenschelijke krijgstucht in acht werd genomen. Dien dag waren echter nog verscheidene punten aan de Sereth door de Russen bezet, en bevond zich de generaal *v. Kotzebue* nog in Fokschany.

Men heeft verzekerd, dat de generaal *Gortschakoff* den generaal *v. Hesz* de voorwaarden had kenbaar gemaakt, op welke hij Moldavie dacht te ontruimen. Dit wordt van hooger hand tegengesproken, met bijvoeging, dat tusschen beide deze legerhoofden geheel geene gemeenschap plaats heeft.

Den 8sten was *Omer-bassa* nog in Bucharest. De oostenrijksche troepen bezetten de hoofdwacht. De manschap is overigens in de stad ingekwartierd. De artillerie staat, onder behoorlijke bedekking, buiten dezelve. Men dacht, dat de generaal *Coronini* zich spoedig naar de Bukowina zoude begeven om ook den intogt in Moldavie te besturen. De troepen, in Bucharest aanwezig, bestaan uit twee regimenten infanterie, een bataillon Kroaten, eenige artillerie en een paar eskadrons uhlanen. — Ten aanzien van de verhouding, in welke de oostenrijksche troepen tegenover de turksche krijgsmagt en de turksche overheden staan, is men nog niet naauwkeurig onderrigt.

Uit Odessa wordt van den 5den gemeld, dat van daar zeer aanzienlijke hoeveelheden granen naar het binnenland zijn gezonden, en men er met den eersten een aanval van de zijde der geallieerden scheepsmagt te gemoet zag. — De gemeenschap met Sebastopol was destijds nog open. Men beweerde, dat de forten van die haven eene bezetting hadden van 10000 man, en dat buitendien benoorden dezelve een corps van 24000 man troepen vereenigd was, en beoosten een corps van gelijke sterkte, die zich binnen 24 uren zouden kunnen vereenigen om het meest bedreigde punt te verdedigen. Indien deze opgave op de waarheid berust, en die der geallieerden niet overdreven is, zullen de laatstgenoemden veel sterker zijn in manschap dan hunne tegenstanders.

BERLIJN, 14 September.

HH. KK. HH. Prins en Prinses *Frederik der Nederlanden* en Prinses *Marie* zijn van het landgoed Muskau in deze residentie aangekomen.

— De telegraaf meldt heden uit Weenen, dat waarschijnlijk den 12den September de eerste oostenrijksche troepen van de zijde van Suczawa in Moldavie zouden zijn binnengetrokken.

VAN DEN RIJN, 15 September.

Naar luid van een geacht duitsch dagblad, heeft de Keizer van Oostenrijk den Koning van Pruissen in geschrifte de verzekering gegeven, dat geen oostenrijksche soldaat de Pruth zoude overtrekken.

— De engelsche oorlogschepen, welke zich in het gezigt van Reval blijven ophouden, laten van tijd tot tijd hunne bemanning op het eiland Nargen aan wal gaan. Des avonds keeren echter de schepelingen geregeld naar boord terug.

PARIJS, 14 September.

Het regeringsblad heeft medegedeeld, dat de Franschen en de Turken den 5den September van Varna naar de Krim zijn vertrokken en de engelsche vloot zich bij het Slangen-eiland bij hen zal voegen. Naar aanleiding van dit berigt, leest men heden in het *Journal des Débats* het navolgende:

„ Het is thans op de meest overtuigende wijze gebleken, dat de militaire operatien in het Oosten zullen worden voortgezet, in afwachting van de uitkomsten, welke het gevolg zullen zijn van de diplomatieke onderhandelingen in het Westen, welker gang uit den aard der zaak langzamer en minder zeker is. Men weet thans, dat het oostenrijksche Kabinet heeft verklaard, dat, naar zijne meening, het door de russische Regering gegeven afwijzend antwoord geene aanleiding kan geven tot eene onverwijlde oorlogs-verklaring. Indedaad is het russische antwoord in de meest welwillende bewoordingen ten aanzien van Oostenrijk gesteld, en hetgeen door ons voorloopig deswegens is medegedeeld, wordt thans ten volle bevestigd door de duitsche dagbladen. Rusland verklaart, dat het tot de ontruiming der Donau-vorstendommen is overgegaan, ten einde aan Oostenrijk genoegen te geven; — doch dat, vermits de laatste mogendheid heeft te kennen gegeven, dat zij hare eigene inzigten en besluiten afhankelijk meende te moeten maken van die van Engeland en Frankrijk, — het voor 't vervolg niet meer vrijelijk met het oostenrijksche Kabinet kon onderhandelen. Naar luid der berigten uit Weenen, zou de Regering aldaar verklaard hebben, dat zij voor 't oogenblik voldaan was, omdat de vier aan Rusland gerigte voorwaarden feitelijk reeds zijn verwezenlijkt geworden. In de eerste plaats zijn de vorstendommen ontruimd, waardoor uit den aard der zaak in de tweede plaats de Donau-monden vrij zijn geworden, en almede, in de derde plaats, alleen reeds door het ontstaan van den oorlog, de werking der tractaten heeft opgehouden. Eindelijk, ten vierde en ten laatste, is, ten gevolge van den krijg, feitelijk een einde gemaakt aan het godsdienstige protectoraat, 't welk door Rusland tot dusver is uitgeoefend. Oostenrijk beschouwt zich alzoo geenszins als genoodzaakt om zijne toevlugt tot vijandelijkheden te nemen, ten einde Rusland te dwingen tot het goedkeuren van voorslagen, die daadwerkelijk reeds ten uitvoer zijn gelegd.

„ Men schijnt het inmiddels er voor te moeten houden, dat, tegelijk met den aanvang der militaire operatien in de Zwarte-zee, die in de Oost-zee een einde hebben genomen. Het is bekend, dat de naar het noorden gezonden troepen, onder het bevel van den maarschalk *Baraguay d'Hilliers*, den terugtogt naar Frankrijk hebben aangenomen. De *Moniteur* behelst menige belangrijke bijzonderheid, aangaande de geheele slooping der vestingwerken van Bomarsund. In Engeland schijnt men zich echter te beklagen over het spoedig eindigen der operatien van de zeemagt in het noorden. Daar te lande is men vrij algemeen van gevoelen, dat de vloten nog gedurende zes weken ongeveer werkzaam hadden kunnen blijven, alvorens het vaarwater door het ijs werd bezet. Uit de vermeestering van Bomarsund is is inmiddels feitelijk gebleken, dat van graniet gebouwde fortificatien niet bestand zijn tegen de werking van het nieuwere geschut. Men verzekert, dat de engelsche admiraal *Chads* heeft verlangd, alvorens men de vestingwerken in de lucht deed springen, om naauwkeurige proeven te nemen aangaande de werking van het schot zijner artillerie op zekere afstanden, en dat de uitkomst volkomen aan zijne verwachting heeft beantwoord. — Wat de militaire operatien aangaat, zoo zijn wij, voor ons, overtuigd, dat diegenen, welke daarmede zijn belast, het best weten, wat zij te doen, of te laten hebben."

Uit de omstandigheid, dat drie eskaders zich zullen vereenigen bij het Slangen-eiland, wil men afleiden, dat de expeditionaire krijgsmagt niet regtstreeks van Varna naar Sebastopol zal worden overgebragt, maar langs de kust den togt naar de Krim zal voortzetten. Zulks zou een blijk te meer opleveren, dat de bevelhebbers tot het besluit waren gekomen, om de troepen ten noorden van Sebastopol te doen ontschepen. De duur van den overtogt zou daardoor echter worden verlengd. Men rekent thans, dat met de ontscheping voor den 10den geen beginzal kunnen zijn gemaakt, en men niet voor den 22sten of 23sten opgaven aangaande de eerste operatien kan bekomen.

Naar men verzekert, is de Regering zeer misnoegd over de in sommige buitenlandsche dagbladen voorkomende berigten, aangaande de bezwaren, welke de vice-admiraal *Hamelin* tegen de voorgenomene expeditie zou hebben geopperd. Men houdt het voor niet geheel onmogelijk, dat eerlang hetgeen te dien aanzien is verbreid en hier te lande als 't ware van mond tot mond is herhaald, officiëel zal worden tegengesproken.

De Keizer, die morgen of overmorgen alhier uit Boulogne teruggewacht wordt, heeft gelast, dat men hem met al de berigten uit de Levant ten spoedigste bekend zou maken. Uit de gesprekken van den Keizer met zijne adjudanten en bijhebbende hoofd-officieren schijnt te blijken, dat Z. M., even als de maarschalk *de Saint-Arnaud*, het volste vertrouwen heeft op den goeden afloop der expeditie naar Sebastopol. De maarschalk *Baraguay d'Hilliers* is heden ochtend uit deze hoofdstad naar den Keizer te Boulogne vertrokken.

— De zware verliezen, welke het leger in het Oosten heeft geleden, zijn door velen hier te lande toegeschreven aan de ongenoegzaamheid der door de administratie genomene maatregelen tot voeding en verpleging der troepen en vooral ook aan gebrek aan de noodige geneesmiddelen. Men houdt het voor mogelijk, dat dit laatste werkelijk het geval is geweest, doch maakt de aanmerking, dat men de administratie niet van zorgeloosheid mag beschuldigen, en men niet uit het oog behoort te verliezen, dat de ziekten buitengemeen hevig en van langen duur zijn geweest, en dat naar het leger eene hoeveelheid geneesmiddelen is gezonden, die voldoende zou zijn geweest om de krijgsmagt in Algerie gedurende vijf jaren van het benoodigde te voorzien. — Waarschijnlijk tot gerustselling der menigte, heeft de Regering in den *Moniteur* eene naauwkeurige opgaaf gedaan van de belangrijke hoeveelheden levensmiddelen en kleedingstukken, die, ten behoeve van de krijgsmagt, uit Frankrijk naar de Levant zijn overgebragt.

Voorts leest men, nopens de zending van den generaal *de Létang*, het navolgende in den *Moniteur*: „ De genoemde generaal is nog niet naar de plaats zijner bestemming vertrokken. De Keizer van Oostenrijk heeft dien bevelhebber een staf-officier toegevoegd, gedurende den geheelen tijd zijner zending in Oostenrijk. De maarschalk *von Hesz* is thans bezig met het doen eener inspectie-reis. Zoodra het hoofdkwartier van dien bevelhebber op eene plaats blijvend zal zijn gevestigd, te weten binnen eenige weinige dagen, zal de generaal *de Létang* zich bij den oostenrijkschen generalissimus vervoegen.

„ Te Weenen wordt de generaal *Duplat* verwacht uit Engeland, belast met eene zending van gelijken aard als die, welke aan den generaal *de Létang* is opgedragen."

— Onder de steden, welke vooral door de cholera hebben geleden, moet de stad Messina worden genoemd. Van eene half-officiële zijde wordt hier te lande gemeld, dat de ziekte in die stad den 21sten Augustus is uitgebroken; — dat reeds den 21sten 100 personen daaraan zijn bezweken; — dat spoedig het aantal sterfgevallen dagelijks tot 500 is toegenomen, en op den 29sten, na een zwaar onweder, zelfs meer dan 1000 heeft bedragen. Daarna was het gedurende ettelijke dagen op 500 à 600 gebleven.

Allen, die de stad hadden kunnen verlaten, hadden de vlugt genomen. Het aantal achtergeblevene inwoners bedroeg laatstelijk te naauwernood 25,000 personen. „ Slechte en ongelukkig werkende quarantaine-maatregelen (dus leest men in een der half-officiële dagbladen) welke tot afzondering der stad hebben gediend en nog dienen, — vrees, om de menigte noodeloos te verontrusten, door het organiseren van eene voldoende geneeskundige dienst, — de hoop, dat de stad, even als vroeger, gespaard zou blijven, — al deze omstandigheden hebben, in vereeniging met de kracht, waarmede de ziekte is uitgebroken en met het algeheele gebrek aan de benoodigde hulpmiddelen, terstond aanleiding gegeven tot de grootste schrik en verwarring. Geneesheeren, genees- en levens-middelen, graan, wijn, alles in een woord ontbrak.

„ Het is niet wel mogelijk om naar waarheid eene beschrijving te geven van de ellende, welke van dit een en ander het gevolg is geweest. Men kan zich daarvan eenigzins een denkbeeld vormen, als men nagaat, dat vele onschuldige personen zijn vermoord, op het vermoeden, dat zij hadden medegewerkt om de volksmenigte te vergiftigen; — dat talooze lijken onbegraven werden gelaten en van tijd tot tijd des nachts verbrand. De bewoners van den omtrek hadden Messina als 't ware geheel afgesloten, en de personen, die de stad wilden verlaten, met geweld teruggedreven. Dat hongersnood het noodwendige gevolg is geweest van het afbreken der gemeenschap, en dat de hevigheid der ziekte daardoor niet weinig is toegenomen, zal wel geene vermelding behoeven."

PARIJS, 15 September.

Verscheidene dagbladen hebben dezer dagen medegedeeld, dat de Seraskier *Omer-bassa* had geprotesteerd tegen de proclamatie, welke door den oostenrijkschen maarschalk *von Hesz* is uitgevaardigd, bij het binnenrukken der keizerlijke krijgsmagt in de Donau-vorstendommen. Volgens het *Journal des Débats*, schijnt men het er voor te moeten houden, dat dit berigt ongegrond is.

— Te Bayonne zijn heden telegrafische depeches uit Madrid ontvangen van 13 September, naar luid van welke men zich in de genoemde hoofdstad meer en meer begon te beklagen over de werkeloosheid van het spaansche ministerie. — In Madrid werden voortdurend gevallen van cholera waargenomen.

LONDEN, 14 September ('s avonds).

H. M. de Koningin is gisteren van het eiland Wight in deze hoofdstad teruggekomen, en heeft daarna eene raadsvergadering gehouden, waaraan genoegzaam al de ministers deelnamen. — Heden ochtend is H. M., met het Koninklijk gezin, naar het noorden van Schotland vertrokken, om daar, volgens gewoonte, eenige weken op het kasteel van Balmoral doortebrengen.

— Door velen hier te lande wordt het houden van een algemeenen dank-dag verlangd, ter zake van den boven verwachting gunstigen uitslag van den oogst. — De ministeriële bladen ondersteunen dien wensch.

— Van de in den loop des zomers, volgens een nieuw stelsel, gebouwde stoom-kanonneerbooten is eene, de *Wrangler*, reeds voor eenige dagen naar de Oost-zee vertrokken. Drie andere, de *Arrow*, *Beagle* en *Lynx*, zullen eerstdaags naar Zwarte-zee stevenen. De *Viper* en *Snake* zijn nog niet voorzien van hare stoomwerktuigen, maar men denkt, dat zij, zoodra zij gereed zullen zijn, en wel nog in den loop van dit jaar, insgelijks naar de Zwarte-zee vertrekken zullen.

De werkzaamheden aan de op stapel staande oorlogsvaartuigen worden met ijver voortgezet. Men verwacht, dat in het voorjaar de *Conqueror*, geboord voor 120 st., en de *Edgar* zullen kunnen afloopen. — In onderscheidene havens hier te lande worden nu gereed gemaakt de *Royal Albert* van 121 st., de *Curaçao* 30, *Cossack* 20, *Harrier* 16, *Swallow* en *Curlew* 9 st. De equipagien van deze schepen zijn of reeds geheel, of nagenoeg voltallig.

Zoo als men weet, is een groot gedeelte van de zeelie-

den, welke zich op de vloot in de Oost-zee bevinden, in dienst genomen met de bepaling, dat zij tegen het einde van dit jaar hun ontslag zouden kunnen bekomen. Thans verneemt men, dat zij bijna allen vrijwillig zich verbonden hebben om bij voorduring in dienst te blijven.

— Betreffende de expeditie naar de Krim leest men in onze bladen het volgende:

„ Het onlangs ontvangene stellige berigt, dat een talrijk russisch leger naar de Krim op marsch is, schijnt aanteduiden, dat de Russen groote operatien in den zin hebben, en dat zij eene poging zullen aanwenden om de belegering (van Sebastopol) te doen opbreken. Indien dit het geval is, en de vesting het gedurende eenigen tijd kan uithouden, is het waarschijnlijk, dat eenige versterking zal noodig wezen, en dat meer ruiterij gevorderd zal worden, dan men tot dusver noodig geacht heeft overtevoeren voor de belegering. Het zal echter gemakkelijk vallen, groote afdeelingen fransche ruiterij met een tweede transport overtebrengen; en zelfs ingeval de opgaaf van de russische strijdkrachten, die zich op marsch zouden bevinden, niet overdreven is, zullen de moeijelijkheden van het terrein en de gebrekkige toestand der russische soldaten de aankomst van die troepen verscheidene weken vertragen.

„ Mogelijk is het, dat de geallieërde troepen te worstelen zullen hebben met gebrek aan drinkwater, omdat de vijand ongetwijfeld al het mogelijke zal beproeven om hun allen toevoer aftesnijden. De Tcham-Cha, eene niet onbelangrijke rivier ten noorden van Sebastopol, zal in dat gebrek kunnen voorzien; maar men zegt, dat die rivier bij haren oorsprong afgedamd en hare bedding in een moeras veranderd kan worden. Het graven van putten zal waarschijnlijk eene der eerste werkzaamheden van het aanvallende leger wezen. In het begin van den zomer, toen deze expeditie 't eerst aangeraden werd, heeft men op die zaak te weinig de aandacht gevestigd, maar laatstelijk heeft zij niet weinig bezorgdheid verwekt, en ongetwijfeld zijn maatregelen genomen om het gevaar van gebrek aan toevoer van levensbenoodigdheden te voorkomen.

„ De zeelieden verwachten, dat zij, behalve de blokkade van de haven, weinig te doen zullen hebben. Zij beklagen zich, dat men hen kwalijk bejegent, door hun zorgeloosheid bij de blokkade gedurende de twee laatste maanden te last te leggen. Van hunnen kant wordt aangemerkt, dat de tegenwoordigheid der schepen elders zeer nuttig is geweest, tot voorbereiding voor de expeditie, en dat de admiralen genoodzaakt zijn geweest om te Baltschick te blijven, ten einde gemakkelijker gemeenschap te onderhouden met de bevelhebbers der landtroepen."

— Uit de dezer dagen ontvangene berigten van St. Thomas blijkt, dat men daar bezig is met de uitbetaling van de schadevergoedingen, welke het deensche gouvernement vastgesteld heeft voor de onlangs bepaalde emancipatie der slaven in de deensche kolonien. Het getal der vrijgelatenen in die kolonien, behalve de aan de deensche Kroon behoorende slaven, bedraagt 19,000, en voor schadeloosstelling aan de eigenaars is een bedrag van een millioen dollars (2½ mill. guldens) toegestaan.

— De prijs onzer fondsen ging heden nagenoeg ¼ pc. terug. Men wil dit voornamelijk toeschrijven aan het geldgebrek, 't welk zich sedert eenige dagen doet gevoelen en aan beurs-verrekeningen. In den loop dezer week zijn schepen uit N. America en uit Brazilie met 363,352 p. st. aan specie hier te lande binnengekomen, en uit Australie zijn iederen dag aanzienlijke aanvoeren van goud te verwachten. De telegraaf meldt, dat werkelijk heden reeds twee schepen uit Australie met goud, ter waarde van ruim een half milioen p. st., hier te lande zijn binnengekomen.

BRUSSEL, 15 September.

De hier te lande uitkomende dagbladen verdiepen zich steeds in gissingen, aangaande den uitslag van de laatstelijk tusschen den Koning en den heer *Delfosse* gehoudene conferentie. Volgens een der liberale organen, berust alles, wat te dien aanzien onder de menigte wordt gebragt, op zeer losse gronden, en heeft de heer *Delfosse* een volledig stilzwijgen bewaard omtrent het in die conferente besprokene. — Naar luid van een der voornaamste clericale dagbladen, zullen de Kamers den 17den October, waarschijnlijk met eene aanspraak des Konings, worden geopend.

— Men wil hier weten, dat de opgaaf, betreffende den voorgewenden feestdronk des Keizers te Boulogne, officieël is tegengesproken, minder omdat de Czaar daarin voorkomt in een ongunstig daglicht, dan wel omdat de engelsche dagbladen den Keizer hebben laten zeggen „ dat de vereenigde vlaggen van Engeland en Frankrijk de regenboog vormden, welke het zinnebeeld was der vrijheid", en deze uitdrukking vooral in Engeland nogal aanleiding heeft gegeven tot spotternij en kwinkslagen.

's GRAVENHAGE, 16 September.

Naar men verneemt, zal de fransche gezant, baron *d'André*, deze residentie voor eenigen tijd verlaten, en zal in de belangen van het gezantschap door den secretaris van legatie, den heer *Fournier*, worden voorzien.

— Z. M. heeft aan jhr. *C. M. Storm van 's Gravesande*, voormaligen 1sten luit. der genie bij de mil. Academie, de orde v. d. Ned. Leeuw verleend.

— Bij koninkl. besluit van 14 September heeft Z. M., onder anderen, het pensioen verleend aan de heeren *A. F. Hartsinck*, contr. der dir. bel. in- en uitg. regten en acc. te Amsterdam, en mr. *L. de Witte van Citters*, voorzitter van den Hoogen Raad van Adel.

— Bij beschikking van den minister van Binnenl. Zaken zijn met ingang van 1 Oct. bevorderd tot opzigters van den Waterstaat 1ste kl., *J. G. Rikmenspoel*, thans opzigter 2de kl.; en tot opzigter 2de kl., *H. H. Jongen*, thans opzigter 3de kl.

HAARLEM, 16 September.

Volgens een telegr. berigt uit Triest, behelzen de aldaar aangebragte tijdingen uit Batavia, loopende tot 22 Julij, geen belangrijk staatkundig nieuws.

HAARLEM, 16 September.

De telegraaf heeft berigt overgebragt, dat men in Marseille tijding uit Konstantinopel heeft bekomen tot en met den vijfden September. Naar luid van het aldaar uitkomende dagblad, 't welk onder toezigt der turksche Regering wordt uitgegeven, rekende men, dat de expeditionnaire troepen tusschen den 8sten en den 10den September de landing zouden hebben volbragt; dat telkenreize, binnen het tijdsverloop van een uur, 7000 man zouden kunnen worden ontscheept. Volgens genoemd dagblad zoude men niet voor het laatst van September tot de belegering van Sebastopol kunnen overgaan.

Verder had men in Konstantinopel berigt, dat, na het door de Circassiers, onder *Schamyl*, op de Russen behaalde voordeel, deze laatsten op Gumri waren teruggetrokken, en bij Kars hun kamp, met een aanzienlijken voorraad leeftogt, hadden verlaten. Men voegde daarbij, dat hunne achterhoede den 17den Augustus door de geheele turksche ruiterij was achterhaald en aangevallen, en daarbij veel volks, en ook veel veldtros en zelfs eenige stukken geschut had verloren.

Saïd-bassa zoude op nieuw der Porte een corps hulptroepen van 10,000 man hebben aangeboden.

Uit Weenen wordt gemeld, dat de oostenrijksche troepen waarschijnlijk reeds in Moldavie zouden zijn binnengetrokken. — De burgerlijke commissaris der Verhevene Porte, *Derwisch-bassa*, zelf zoude, volgens deze berigten, den Hospodar van Wallachije, vorst *Stirbey*, hebben uitgenoodigd om zijne vorige betrekking weder te komen aanvaarden.

Met de *Vulture* heeft men in Dantzig tijding, dat de britsche vloot den 13den in de bogt van Ledsund ten anker lag. De toestand der gezondheid der schepelingen was bevredigend. De *Vulcan* was naar Engeland vertrokken.

In Zwitserland loopt het gerucht, dat de bekende *Mazzini* te Bazel werkelijk zoude zijn herkend en aangehouden.

Volgens de *Utrechtsche Courant* is het vertrek van den Koning uit het kamp van Zeyst vervroegd, en heeft Z. M. hetzelve reeds heden, 16 September, verlaten. Den 15den is een pruissisch generaal, met een kollonel en nog eenige andere officieren, in het kamp aangekomen. Den 15den zijn de troepen, onder bevel van Z. M. den Koning, uitgerukt, doch na verloop van eenigen tijd, ten gevolge van het ongunstige weder, teruggekeerd. Des namiddags hebben H. M. de Koningin-moeder, met Prinses *Sophie* en H. D. zoon, het kamp bezocht.

Naar men verneemt, heeft Z. M. de Koning den pruissischen generaal *v. Wedell* benoemd tot groot-kruis van den Ned. Leeuw, en verder tot ridders van de Eiken-kroon, met de ster, de generaals *Menningh* en *Oudemans* en de kollonels *de Boek* en *Fischer*; tot kommandeurs van de Eikenkroon de majoors *Tuckerman*, *Salomon*, *Verschoor*, *Ledel* en *Klapp*; — tot ridders van de Eikenkroon de kapiteinen *Wiegmans*, *Petter*, *Rink*, *Kneppers* en den eersten luit. *Kirsch*; — terwijl reeds te voren de majoor *Stass* tot kommandeur, en de kapt. *Claassen* tot ridder van de genoemde orde waren benoemd geworden.

— Het blijft rustig in Schiedam. De schutterij voorziet er dagelijks in de dienst. — Van tijd tot tijd worden er nog personen in verzekerde bewaring gesteld. Men vleit zich, eerlang tot eene genoegzaam volledige kennis te zullen geraken van de oorzaken der jongste aldaar plaats gehad hebbende gebeurtenissen.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Prijzen der Effecten.

16 *September* 1854. — 4½ *ure.*

			van	*tot*	*gebl.*
NEDERL., Werkel. Schuld	2½	pct.	60⅝	13/16	—
„ „	3	„	72⅜	—	—
„ „	4	„	91	—	—
Amortisatie-Syndicaat	3½	„	—	—	—
Handelmaatschappij	4½	„	122⅞	123	—
Oost-Indische Leening	4	„	—	—	—
Aand. Holl. Spoorweg			—	—	—
Leen. „ „	4½	pct.	—	—	—
Aand. Rijn-Spoorweg	4½	„	100¾	—	—
FRANKRIJK, Certificaten	3	„	—	—	—
„	4½	„	—	—	—
RUSL., Obl. Hope & Co.	5	„	100⅜	—	—
„ „ 1828/1829	5	„	100¼	—	—
Certificat. „ 1831/1833	5	„	—	—	—
„ „ 1840	4	„	—	—	—
„ bij Stieglitz	4	„	76⅞	—	—
„ „ „ N.	4	„	—	—	—
Inschr. in Assignatiën	6	„	—	—	—
Certific. van „	6	„	—	—	—
POLEN, Aandeel. 1835, fl. 500		*f*	140¼	141	—
Obligatiën	4	pct.	—	—	—
SPANJE, Obligatiën	1	„	18 9/16	⅝	—
„	3	„	—	—	—
„ Binnenl.	3	„	33⅛	3/16	33⅛
Amortisable			—	—	—
Bew. Coupon			5⅛	3/16	—
OOSTENR., Oblig. bij Goll.	5	pct.	71⅞	—	—
„ „ „	4	„	—	—	—
„ Metaliek	5	„	68 15/16	69⅛	69 1/16
„ „ N.	5	„	78⅛	¼	—
„ „	2½	„	34 15/16	35	34 15/16
BELGIE,	2½	„	—	—	—
Rotschild,	2½	„	49⅛	—	—
„	4½	„	—	—	—
BRAZILIE, Geldl. 1824, £ 100	5	„	—	—	—
„ „ £ 200	5	„	—	—	—
PORTUGAL, Oblig.	3	„	36 13/16	15/16	36 13/16
„ difered	3	„	—	—	—
Binnenlandsche à 1 conto	5	„	—	—	—
PERU, Geldl. 1849, thans	4½	„	—	—	—
VENEZ., Oblig. 6 pct. thans	4	„	23¾	—	—
GRENADA, Obligatiën. £ 100	2¼	„	—	—	—
MEXICO, Oblig. 1851	3	„	23¾	13/16	23¾
N.-AMERICA, Americ. Bank-Actien.			—	—	—

Oostenrijk Metall. La. B. 5 pc. 78⅛ à ¼. Metalliek 1854 78 1/16. N. 4 pc. Weener Loten *f* 240½ à *f* 241. — Beleening. 3. Prolongatie 2½.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der Societeit
Tot Nut des Obligatie-Handels.
J. STROEVE Bz.

Van de binnenlandsche fondsen waren 2½ pc. tot iets hoogere prijzen gevraagd, 3 pc. en 4 pc. prijshoudend. Van de buitenlandsche zijn oostenr. metall. tot lagere prijzen verhandeld. De overige soorten nagenoeg als gisteren.

WEENEN, 16 September. De 5 pc. met. 85; zilver 19½.

LONDEN, 16 September. De 3 pc. gecons. resc. 95⅝ à ¾. Mexico 24⅝ à ⅞. Spanje 1 pc. 18½ à ¾. Rusland 4½ pc. 89.

PARIJS, 16 September. De 3 pc. renten 74 fr. 45; 4½ pc. 97 fr. 60. Spanje 3 pc. 33⅛.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 16 September. Den 15den dezer in Texel binnengekomen: *Willem I*, Niedfeld, Sourabaija; *William en Frances*, York, Havana; *Texel*, Scherpbier, Globoucka; *Piet Hein*, Goossens, Livorno; *Amicitia*, Wygers, Alicante; *Enigheden*, Hammer, Gyon; *Gijsberta Wilhelmina*, Pribee, Bordeaux; *IJzerstaven*, Gust, Cardiff; *Dolphijn*, Hazewinkel, Newcastle; de stoomb. *Graaf van Rechteren*, *Gouv. van Ewijck* en *Min. Thorbecke*, alle 3 van Hull. Gisteren nog: *Lilly*, Haesloop, Havana; *Bee*, Lowry en *Sara Ann*, Regester, beide van Londen. Niets uitgezeild. Wind w.

Den 15den dezer in Helvoet binnengekomen: *Masonic*, Sturges, Newjork; *Kleinkinderen*, van der Weyden, Girgenti; *Delphin*, Asmundsen, Newport; *Catharina Charlotta*, Eysinga, Cardiff; *Sandiford*, Cooper en *Commerce*, Rogers, beide van Newcastle, *Luna*, Henderson, Sunderland. Niets uitgezeild. Wind z. w.

Den 13den dezer in Brouwershaven binnengekomen: *Generaal Baron van Geen*, Rotgans, Batavia naar Rotterdam.

Voor 25 Julij te Batavia binnengekomen: *Snelheid*, Gorter en *Admiraal Tromp*, van Tubergen, beide van Amsterdam; *Elize Susanna*, Cars Tz., Rotterdam; *Prins Hendrik*, Smit, Lanneeston; *Elisabeth & Antoinette*, Besier, Melbourne; *Wilhelmina Lucia*, Carst, Sydney.

Den 31sten Aug. te Konstantinopel binnengekomen: *Sjouke Alida*, Hazewinkel, Kertch naar Falmouth.

Den 9den dezer te Triest binnengekomen: *Triest*, Hoveling, Liverpool.

Den 13den dezer op de hoogte van Deal: *Maria*, van Wijk, Amsterdam naar Batavia; *Bosphorus*, Kruisinga, Newcastle naar Cadix.

Een 11den dezer te Belfast binnengekomen: *Geertruida Hendrika*, Voorzee, Galatz.

Gepraaid: 17 Julij, bij Fernando-do-Noronha: *Jacobus*, kapt. van Loon, Londen naar Australien; 21 dito, op 13° n. b. en 27° w. l. *Boreas*, kapt. Schiedges, Swansea naar Singapore.

De Directie der **STOOMBOOTDIENST** van HOORN op AMSTERDAM, geeft bij deze op herhaald verzoek van den Handel en Reizend Publiek te kennen, dat de tegenwoordige uren en dagen van afvaart zullen blijven continueren tot ulto. September, en de *Winterdienst* in plaats van 15 September met primo October zal aanvangen.

P. P. KIEVITS & Co.

KENNISGEVING.

DE BURGEMEESTER VAN HAARLEM doet te weten, dat door den Raad dier Gemeente in zijne Vergadering van den 13den September 1854 zijn benoemd tot Leden

Der Commissie van Finantiën:

De Heeren Jonkhr. *L. J. Quarles van Ufford*, Voorzitter.
E. Brink,
N. J. A. Travaglino,
Mr. *A. A. del Court van Krimpen* en
Mr. *P. Fiers Smeding*.

Der Commissie voor het ontwerpen der Strafverordeningen, naar aanleiding van Art. 166 der Gemeente-wet, waarvan de Burgemeester Voorzitter is:

De Heeren Mr. *P. Elias*,
Mr. *F. G. Fontein*,
Mr. *A. A. del Court van Krimpen* en
Mr. *P. Fiers Smeding*.

Der Commissie wegens de ontwerpen en voorwaarden van Aanbestedingen, naar aanleiding van Art. 142 der Gemeente-wet:

De Heeren *W. van der Breggen*, Voorzitter.
P. H. Schultz en
G. C. Joekes.

Der Commissie voor de Verzoekschriften:

De Heeren *J. de Breuk*, Voorzitter.
Mr. *C. Gerlings* en
J. N. van den Broek.

Der Commissie voor de Fabricage, waarvan de Wethouder Mr. *F. G. Fontein* Voorzitter is:

De Heeren *W. van der Breggen*,
P. H. Schultz,
G. C. Joekes en
P. A. van Asperen van der Velde.

Der Commissie voor den Hout en de Plantsoenen, waarvan de Burgemeester Voorzitter is:

De Heeren Mr. *F. G. Fontein* en
Dr. *J. G. S. van Breda*.

Haarlem, den 15den *September* 1854.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
DE BRUYN KOPS.
De Secretaris,
H. J. GERLINGS.

*** Getrouwd:
DOETINCHEM, 13 September 1854. Eenige kennisgeving.
W. J. RAADGEEP
en
G. J. KREUNEN.

*** Getrouwd:
BERGEN OP ZOOM, 14 September 1854.
Dr. L. H. VAN BOCHOVE,
van *Moordrecht*, en
A. K. SWAAN.

*** Getrouwd:
'S HERTOGENBOSCH, 14 September 1854.
D. A. KORTEWEG Cz.,
van *Klundert*, en
A. M. HOLSTER.

*** Getrouwd:
E. H. COERS,
van *Amsterdam*, en
D. REGTUYT.
WEESPER-CARSPEL, 14 September 1854.

*** Getrouwd:
LOCHEM, 15 September 1854.
CHN. BLEY
en
J. A. G. ARENDSEN DE WOLFF.
Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel voorspoedig van eene DOCHTER *A. KRUYS*, geliefde Echtgenoote van J. TIJHOFF.
VRIEZENVEEN, den 10den September 1854.
Eenige kennisgeving.

*** Bevallen van eene welgeschapene DOCHTER *B. CARDINAAL*, geliefde Echtgenoot van
GRONINGEN, 12 September 1854.
D. CARDINAAL.

*** Bevallen van eene DOCHTER *J. R. E. DOORMAN — VAN RIJSSEN.*
UTRECHT, 13 September 1854.

*** Bevallen van eene DOCHTER *G. TIMMER*, geliefde Echtgenoote van C. KAAN.
WORMERVEER, 13 September 1854.

*** Door Gods goedheid verloste gister avond van een' welgeschapen ZOON *CLASINA MARIA OVERDUYN*, geliefde Echtgenoot van A. DE VEER GZN.
ARNHEM, den 15den September 1854.
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed tot mijne diepe droefheid, mijn geliefde Echtgenoot G. W. KERNKAMP, in den ouderdom van 42 jaren, in leven Koopvaardij-Kapitein.
MENSLAGE, (in *Hanover*,) 8 September 1854.
C. J. BIESTHORST,
Wed. *G. W. Kernkamp*.

*** Heden overleed alhier, ten huize van onze lieve Vriendin, na een langdurig en geduldig lijden, in den ouderdom van ruim drie en vijftig jaren, na eene gelukkige Echtverbindtenis van meer dan negen en twintig jaren, Vrouwe GERARDA ANNA ROELOFSEN, teedergeliefde Echtvriendin van D. BROEDELET Dz.
AMERSFOORT, den 9den September 1854.
Eenige kennisgeving.

*** Mijne vreugde bij de geboorte van mijn jongsten Zoon, op 9 dezer, werd verwisseld in diepen rouw. Het behaagde der Voorzienigheid, heden namiddag omstreeks vijf ure, tot zich te nemen mijne hartelijk geliefde Gade, Vrouwe MARIA WILHELMINA SOPHIA DE KEMPENAER, in den jeugdigen leeftijd van 29 jaren, na eenen allergelukkigsten vierjarigen Echt. Een ieder die de voortreffelijke Vrouw gekend heeft, weet wat ik, hare drie Kinderen, Ouders en verdere dierbare Betrekkingen, met haar verliezen. Mr. W. A. N. ABERSON.
AMSTERDAM, 11 September 1854.

*** Heden overleed tot mijne bittere droefheid, na eene korte ongesteldheid, mijne hartelijk geliefde eenig overgeblevene Zuster, Mejufvrouw CHRISTINA CATHARINA NEINHAUS, in den ouderdom van bijna 68 jaren.
TIEL, H. J. W. NEINHAUS.
12 September 1854.

*** Heden overleed ten huize van mijne Zusters, onze geachte Tante, Mevrouw de Weduwe J. W. A. GRATIAEN, geboren UHLENBECK, in den ouderdom van bijna zeven en zestig jaren. *Uit aller naam*,
WARMOND, C. W. J. UHLENBECK.
12 September 1854. Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed, na eene langdurige ongesteldheid, mijne innig geliefde Echtgenoote AALTJE POOL, in den ouderdom van ruim 38 jaren. J. PANNEKEET.
EDAM, 12 September 1854.
Op begeerte van de overledene, zullen geene uiterlijke teekenen van rouw worden aangenomen dan door mij.
Eenige en algemeene kennisgeving.

*** Heden stierf, tot onze innige droefheid, ons lieve Dochtertje AALTJE, oud ruim 1 jaar. Dit is de tweede Lieveling, die wij binnen vijf weken te betreuren hebben.
KROMMENIE, G. VAN LEYDEN Jz.
12 September 1854. M. J. VAN VLIET.

*** Behaagde het den Hemelschen Vader voor vier weken, ons oudste Dochtertje LAMMIGJE tot zich te nemen, heden werd andermaal ons ouderhart diep getroffen, door het overlijden van ons eenigst Kind JENTJE, in den ouderdom van 11½ maand.
Eene kortstondige ongesteldheid, met bijkomende koorts, maakte heden morgen omstreeks ten 5½ ure, een einde aan haar voor ons zoo dierbaar leven.
MANNES RINKELAAR ROELINK.
GEESJE ROELINK,
geb. VAN DIJK.
MEPPEL, 13 September 1854.

*** MIDDELBURG den 13den September 1854. Heden overleed mijne dierbare Echtgenoot SARA LEVINA CLAERBAUT, in den ouderdom van 64 jaren.
J. P. HERKLOTS.
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed, tot onze bittere droefheid, onze jongste Lieveling ARENDINE LUDOLPHINE.
ASSEN, J. H. WICHERS.
13 September 1854. G. S. WICHERS,
HEYMANS.

*** Heden overleed onze geliefde jongste DOCHTER, CATHARINA ANTHONETTA, in den jeugdigen leeftijd van bijna elf jaren. P. A. MESSCHAERT.
ROTTERDAM, C. A. MESSCHAERT,
13 September 1854. SCHEERENBERG.
Eenige kennisgeving.

*** Op den 13den September 1854, is te DELFT overleden, de Wel-Edele Heer JACOBUS VAN MEURS, oud ruim 93 jaren.

*** Heden overleed, ten huize onzer Ouders, de jongste onzer Kinderen WILLEMINA FREDERIKA, in den jeugdigen leeftijd van ongeveer vijf maanden.
LEYDEN, Dr. A. W. VAN CAMPEN,
13 September 1854. Predt. te *Opperdoes*.
Eenige kennisgeving. A. W. A. VAN CAMPEN,
geb. BOOY.

*** Heden overleed onze hartelijk geliefde Moeder en Behuwd-Moeder, BEATRIX FREERKS, Wed. *Pieter Rieckels*, in den ouderdom van ruim 83 jaren. Zacht en kalm was haar einde; dankbaar voor haar lang bezit, zal hare nagedachtenis bij ons, onze Kinderen en allen, die haar van nabij gekend hebben, in zegening blijven.
B. VERHEY.
HELDER, A. VERHEY — RIECKELS.
13 September 1854. N. RIECKELS, Wed. *Jk. Rieckels*.

*** Heden morgen drie ure overleed onze geliefde oudste Zoon, WILLEM, in den ouderdom van ruim dertig jaren; eene hevige zenuw- en zinking-ziekte van 21 dagen, maakte voor ons een einde aan zijn dierbaar leven. Een ieder die volwassene regt geaarde Kinderen heeft ten grave gebragt, zal met ons het treurig gemis kunnen beseffen. R. BUISMAN.
BLOKZIJL, G. MASTENBROEK.
14 September 1854.

*** Heden overleed mijn hartelijk geliefd Kind, ANDREAS JACOBUS, zes maanden oud.
EDE, Dr. A. J. THOMAS.
14 September 1854. Eenige kennisgeving.

*** Voor de vele en hartelijke bewijzen van deelneming, die wij, wegens het droevig afsterven onzer teederbeminde Dochter, uit deze Gemeente en van elders hebben ontvangen, betuigen wij, mede namens onze Kinderen en hem, die haar dierbaar was, onzen innigen dank.
YSSELMONDE, D. MOLENAAR.
den 15den September 1854. M. MOLENAAR,
VAN DER WAAL.

*** Voor de vele blijken van deelneming, ontvangen bij de bevalling zijner Echtgenoote, betuigt de ondergeteekende zijnen opregten dank. A. BEETS.
HAARLEM, den 16den September 1854.

*** *Burgemeester en Wethouders der Gemeente* ENKHUIZEN, brengen ter kennisse dat op heden heeft plaats gehad de *gewone jaarlijksche Uitloting* van, op genoemde Gemeente gevestigde schuld en daarbij zijn *Uitgeloot* ZES STUKS OBLIGATIËN, ieder groot ƒ 600,—, te weten: de Nummers 149, 93, 90, 122, 175, A. en B. en 13, welke met den eersten October aanstaande dagelijks (uitgezonderd Zon- en Feestdagen) ten Kantore van den Gemeente-Ontvanger, à pari zullen worden afgelost met bijbetaling van renten tot dien dag.
Enkhuizen, 14 *September* 1854.
Burgemeester en Wethouders voornd.,
Mr. H. A. VAN BLEISWIJK,
De Secretaris,
RIJXEN ENGELSMAN.

*** Bij Acte voor den Notaris ÆGIDIUS WALAARDT SACRÉ en getuigen op den 6den September 1854, na bekomene Koninklijke bewilliging bij Besluit van den 10den Maart te voren N°. 60, te Haarlem verleden, geregistreerd en openbaar gemaakt in de *Nederlandsche Staats-Courant* van den 14den September 1854, N°. 217, is het eerste Artikel van de Statuten der Haarlemsche Brandverzekering-Maatschappij in dier voege gewijzigd, dat de Verzekeringen dier Maatschappij worden uitgebreid tot binnen de Ringvaart van het Haarlemmermeer. Geschiedende deze aankondiging om te voldoen aan Art. 38 van het Wetboek van Koophandel.

*** In den Boekhandel van A. C. KRUSEMAN, te Haarlem, is voor een **BURGER-JONGELING**, van 18 à 20 jaren, gelegenheid om geplaatst te worden als TWEEDE BEDIENDE.

*** GEHUWDE LIEDEN, zonder Kinderen, P. G., middelbaren leeftijd, wenschte tegen 1 November geplaatst te zijn, de Man zijn vak als Tuinman grondig verstaande, de Vrouw goed kunnende Koken en Huiswerk verrigten, zijnde van de voldoendste getuigschriften voorzien. Adres, *franco*, onder Letter L., bij den Boekhandelaar C. J. HEYL, te Utrecht.

*** **HUWELIJKS AANVRAAG.**
Twee fatsoenlijke JONGE LIEDEN, P. G., waarvan de één 24 jaren en de ander 22 jaren oud is, doch wier zaken het verbieden met de schoone Sexe in aanraking te komen, wenschten langs dezen thans gebruikelijken weg in kennis te geraken met twee MEISJES of ZUSTERS, P. G., van een zacht humeur, beminnaressen van de Muziek en liefst woonachtig op een der Geldersche Dorpen, digt bij de Stad Arnhem. Diegenen welke genegen mogten zijn op deze wijze een **wettig Huwelijk** aan te gaan, adressere zich *franco*, onder Letters X. X., bij de Boekhandelaars SCHREUDER & VAN BAAK, te Leyden.

*** In eene der voornaamste Steden van Overijssel zoekt men, in een' Winkel van *Garen*, *Band*, *Gebreide Goederen*, *etc.*, gelegen op een' der beste standen: Eene JUFVROUW tot hulp in denzelve, des noods voor een paar uren daags, die tevens over eenig Kapitaal zoude kunnen beschikken, ten einde de Zaak, die een ruim bestaan oplevert, verder uit te breiden. Men biedt daarbij aan: eene vrije Kamer, met vrolijk uitzigt, en, des begeerende, Kost en Bediening. Gegadigden adresseren zich *franco*, onder de Letter A., aan den Boekhandelaar H. L. VAN HOOGSTRATEN, te Zwolle.

*** Eene JUFVROUW van fatsoenlijke Familie, oud 28 jaren, P. G., bekwaam in al wat de Huishouding betreft, en geschikt om met kleine Kinderen om te gaan, zag zich gaarne geplaatst, hetzij als Huishoudster of Assistente of tot Verzorging van kleine Kinderen.
Reflecterenden gelieven zich te adresseren met *franco* Brieven onder de Letters R. H., bij den Boekhandelaar D. J. WILTERDINK te Deventer.

*** Eene JUFVROUW, van zeer goede Familie en opvoeding, oud 28 jaren, en van de Protestantsche Godsdienst, biedt zich tegen 1 November e. k., aan tot assistentie in eene Huishouding, of wel, en zulks bij voorkeur, om eene kleine Huishouding alléén waartenemen. Ook zoude zij niet ongenegen zijn om daar waar het vereischt werd, zich met de verzorging van moederlooze Kinderen te belasten. Zij vertrouwt de meest voldoende getuigschriften, zoowel ten aanzien van haar goed zedelijk gedrag, als opzigtens haar Karakter te kunnen overleggen. Reflecterenden worden verzocht, ter bekoming van verdere informatiën, met *franco* Brieven, onder Lett. O., zich te adresseren bij den Boekhandelaar G. G. BRUGMAN, te Weesp.

*** *De Commissie van toezigt over het Geneeskundig Gesticht voor Krankzinnigen*, *MEERENBERG bij Haarlem*, roept bij dezen op, ongehuwde MANNELIJKE en VROUWELIJKE LEDEN, uit fatsoenlijke burger Huisgezinnen, die verlangen, om zich in eene eervolle en voordeelige betrekking, aan de verpleging der lijders en de huisselijke dienst van genoemd Gesticht te verbinden, en daardoor eene vaste en nuttige bestemming te verkrijgen.
Vereischten zijn: Ouderdom van ongeveer dertig jaren, ongehuwde staat, krachtige ligchaamsbouw en vaste gezondheid, zonder gebreken, innemend, gunstig uiterlijk voorkomen, onbesproken zedelijk gedrag, lidmaatschap van een Christelijk Kerkgenootschap, onthouding van het gebruik van sterken drank, goede burgerlijke opvoeding, genoegzame bekwaamheid in lezen, schrijven en rekenen, zucht tot orde en reinheid, terwijl kennis van handwerken, of van eenig bijzonder beroep, tot meerdere aanbeveling strekt.
Behalve vrije Voeding, Inwoning, Bewassching en Geneeskundige hulp, is aan deze Betrekking een vast Salaris verbonden, hetwelk voor het eerste jaar, als proefjaar, op *tachtig*, doch daarna op *honderd gulden* in het jaar is vastgesteld en later, naar gelang van bekwaamheid tot *honderd en vijftig gulden* kan worden verhoogd.
Men gelieve zich aantemelden **in persoon**, met overlegging van voldoende getuigschriften, aan den Huismeester in het Gesticht woonachtig, waartoe elken Woensdag en Vrijdag ochtend, van 10 tot 12 uren, gelegenheid zal bestaan.
NB. Brieven worden niet aangenomen.
Haarlem, *den* 25sten *Augustus* 1854.
Namens de Commissie voornoemd,
A. VAN STRALEN, Secretaris.

*** De BESTEDING van het maken van den Hoogenveenscheuweg, die tegen den 19den dezer geannonceerd was, zal **niet** op dien dag maar op Dingsdag 3 *October* aanstaande plaats hebben, terwijl de aanwijzing in loco zal geschieden op Vrijdag den 29sten September e. k.
De Burgemeester van Hoogeveen,
C. VAN DER VLIES.

*** Tot het ontvangen van ONDERWIJS in het REGTLIJNIG en BOUWKUNDIG TEEKENEN, wordt bij vernieuwing door den ondergeteekende ten zijnen Huize of elders de gelegenheid aangeboden, gedurende het aanstaande wintersaisoen, hij beveelt zich der aandacht van Ouders en Opvoeders met vrijmoedigheid aan, voorzien zijnde van eene Acte van Toelating van de Koninklijke Academie te Amsterdam, voornemens zijnde aan alle de verschillende vakken van genoemd onderwijs de meeste uitbreiding te geven, noodigt hij beleefdelijk hierop reflecterenden uit zich voor 1 Oct. ten zijnen Huize aantemelden. J. D. KAAKEBEEN.
Haarlem, 15 *September* 1854.

*** Ondergeteekende maakt zijne geëerde Stadgenooten bekend, dat hij op Maandag den 2den October weder een aanvang zal maken met de WINTERLESSEN in het *Handteekenen*. B. J. BOUWMEESTER,
Haarlem, Beeldhouwer.
18 *September* 1854.

*** De FABRIEK en WINKEL-AFFAIRE, in *Tabak*, *Snuif* en *Sigaren*, laatstelijk gedreven door wijlen den Heer *J. van Ronendal*, op den Singel, het tweede Huis van de Reguliersbreestraat te Amsterdam, door den Ondergeteekende **overgenomen** zijnde, die deze zaak van af primo September op zijnen Naam en voor zijne Rekening voortzet, zoo heeft hij de eer zich bij deze beleefdelijk aan te bevelen. F. L. DE VRIES.

*** De ondergeteekende maakt zijne geëerde Stadgenooten bekend, dat hij zijnen WINKEL als BOEKHANDELAAR en BOEKBINDER op heden geopend heeft, hij beveelt zich bij deze in H. E. gunst aan, tot het leveren van alle soorten van Werken, **R. C. GEBEDENBOEKEN**, PLATEN en hetgeen verder tot zijn vak behoort. Zich in UEd. gunst aanbevelende noem hij zich met achting U Ed. Dw. Dienaar,
Haarlem, J. A. VAN ZIJL.
18 *September* 1854. Korte Veerstraat.

*** **ONTVANGEN:**
Een groot assortiment Parapluiestandaards, Haardstandaards, met koperen of stalen Stellen, Steenkolenscheppers en Bakken, Tafel-, Vuur- en Thee-Comfoorden, Tutfinanden, Bougies de l'etoile, Porseleinen en Bronzen Moderateur-, Kantoor-, Spaar- en Tafellampen: Fransch Porseleinen Thee- en Ontbijt-Serviesen, Victoria Koffij- en Theeserviesen, Britsche Metalen Koffijkannen, Spoelkommen, Theepotten, Suikerpotten en Melkkannen, Klokken met slagwerk, wekkers, enz.
Tot zeer civiele, doch vastgestelde prijzen.
Haarlem, Gr. Houtst. I. J. HERMAN.

De **PILLEN** van **HOLLOWAY**. *Eene sedert acht jaren aanhoudende leverziekte door dezelven genezen.* Eene Dame genaamd *Thomas*, onlangs uit West-In ien teruggekeerd, schreef aan den Gowen, chemist te Bristol, dat zij sedert acht jaren lijdende was aan lever- en maagkwalen, en daardoor een aanmerkelijk verval van krachten ondervond, hetwelk haar deed wanhopen aan het herstel harer gezondheid, vooral daar de geneesmiddelen, haar door bekwame mannen voorgeschreven, niet mogten baten. Eindelijk nam zij, naar het voorbeeld van zoo veel anderen, toevlugt tot de **Pillen** van **Holloway** en in weinig weken tijds was zij volmaakt gezond en sterk.
Zijn op *franco* aanvragen, à contant, te bekomen bij *J. M. van Renesse*, te 's Hage, bij *N. C. W. van Someren Brand*, te Dordrecht: *J. Schoon*, te Alkmaar, en bij *J. Straatman*, Hoofd-Depôt-houder, te 's Hertogenbosch: alsmede te Londen, Strand 244, *Holloway's* Etablissement.
Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:
Doosjes Pillen à ƒ 0,80, ƒ 1,85, ƒ 3,00, ƒ 6,75, ƒ 13,50 ƒ 20,50.
Potjes Zalf à „ 0,80, „ 1,85, „ 3,00, „ 7,05. „ 13,85 „ 25,90.

*** **UIT DE HAND TE KOOP:** Een groot aanzienlijk HUIS met een TUIN, gelegen in het beste gedeelte der Groote Houtstraat te Haarlem, bevattende 7 ruime zoo Beneden- als Bovenkamers, 2 groote Droogzolders, Keuken, groote Kelder enz. In genoemd Perceel is sedert **33 jaren** tot heden eene Affaire met goed succes uitgeoefend, die men door gevorderde jaren wenscht te kwiteren.
Nadere informatiën begeerende, adressere men zich met *franco* Brieven, Letters R. B., aan den Boekhandelaar R. F. VAN ARUM, in de Groote Houtstraat, aldaar.

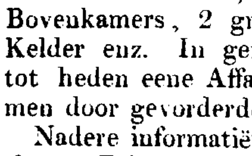

TE HAARLEM.
Op zeer aannemelijke voorwaarden TE KOOP: Een HUIS, waarin sedert onheugelijke jaren de *Koek- en Banketbakkers-Affaire* is en nog wordt uitgeoefend, ook geschikt voor alle groote affaires, staande op de hoek van de Koningstraat en Oudegracht, Wijk 4, N°. 1067: het Huis bevat behalve ruime Werkplaatsen en Zolders, tien zoo groote als kleine Kamers en Keuken. Te bevragen in *persoon* of met *franco* Brieven onder de Letter O., bij den Eigenaar aldaar.

ELECTRO GALVANISMUS. ELECTRO GALVANISCHE PENHOUDERS.

Deze Penhouder, die met elke gewone Pen kan gebruikt worden, doet door deszelfs eenvoudigen vernuftig uitgedachte zamenstelling, de *volkomene werking eener Galvanische Batterij*, en geeft door het gebruik dat men er van maakt aan den persoon, die er zich van bedient, eene *zachte*, *voortdurende en gelijkmatige Electro Galvanische Stroom*.

De Attesten van vele geleerden uit alle Landen van Europa, bewijzen zulks, zoodat wij weldra in de gelegenheid zullen zijn aan het Publiek het verslag te laten zien, van de *Academie der Sciences* te *Parijs*, van Prof. *A. von Humboldt*, van Dr. *A. Hoskins* te *Londen*, Dr. *Govuson* te *Brussel*, Dr. *G. Shaw* te *Birmingham*, Dr. *Michele Perone*, Dr. *Silvestro Ghevardi* te *Genua*, Dr. *H. W. Hoffman* te *Londen* en anderen.

Reeds hebben wij er bijkans **TWINTIG DUIZEND STUKS** verkocht, en nog dagelijks ontvangen wij aanvragen. Wij bevelen dus aan elken Rhumatiek-Lijder het gebruik van den Penhouder ten sterkste aan, en men zal de heilzame uitwerking er van ondervinden. De prijs is *f* 1,25.

Gecimenteerde of dubbel geharde Pennen, ondoordringbaar voor de Roest.

Deze Pennen zijn met zooveel zorg gemaakt, gecimenteerd of verhard, om het oxyderen te beletten, zoodat dezelve niet roesten, bezitten de buigzaamheid van de Ganzenpen, spatten de Inkt nimmer uit, en zijn oneindig duurzamer dan elke andere Pen, zoodat men dezelve gerust het volmaakste noemen mag, dat ooit in Metallique Pennen geleverd is. Ten einde alle handen van de voordeelen dezer Pennen zullen kunnen profiteren, levert de Heer *Alexandre* 3 *verschillende soorten*, *fijne*, *middelmatige en grove*.

Reeds zijn dezelve op verschillende Bureaux in gebruik, daar dezelve, *wegens den langeren duur*, *oneindig veel goedkooper zijn* dan Pennen van minderen prijs, waarvan men er telkens moet weg werpen. De Prijs is *f* 2,50 per Kistje van 144 stuks.

De Artikelen zijn verkrijgbaar te

Amsterdam, *C. L. Brinkman*, *J. H. & G. van Heteren*, *J. C. Loman Jr.*, *M. Westerman & zoon*, *Erve Wijsmuller*;

Alphen, *F. G. A. J. van Werkhoven*;

Alkmaar, *H. Coster & Zoon*;

Almelo, *J. T. Sommer*;

Amersfoort, *W. L. Okhuyzen*, *J. v. Wermeskerken*;

Arnhem, *P. Klinkenberg*;

Apeldoorn, *T. D. H. Pull*;

Axel, *J. J. van Spanje*;

Beverwijk, *F. Crévot*;

Bergen-op-Zoom, *P. Harte*;

Breda, *J. Hermans*, *J. C. Kannemans van Dashorst*;

Bolsward, *L. R. Dijkstra*;

Deventer, *D. J. Wilterdink*;

Delft, *W. Beets*;

Dokkum, *J. Beerends*;

Doesborgh, *J. J. van Uije*;

Dordrecht, *T. Pieren Jz.*;

Enkhuizen, *H. de Ringh*;

Gorinchem, *Boderij*;

Goes, *L de Fouw*, *F. Kleeuwens & Zn*;

's Gravenhage, *J. M. van 't Haaff*, *Thierry en Mensing*, *M. J. Visser*;

Groningen, *P. van Wicheren Hz.*, *A. L. Scholtens*;

Haarlem, *C. Zwaardemaker*;

Harderwijk, *P. A. v. d. Burg*, *J. Wedding*;

Harlingen, *P. M. Feenstra*; *P. C. Mirande*;

's Hertogenbosch, *Geb. Muller*;

Heusden, *L. Veerman*;

Hoorn, *Geb. Vermande.*

Kampen, *K. van Hulst*;

Koog a/d Zaan, *G. Huysman*;

Kuyk a/d Maas, *J. van Lindert*;

Leeuwarden, *v. Meursinge*;

Leyden, *D. J. Couvée*, *Schreuder en van Baak*;

Middelburg, *Geb. Abrahamsz*; *J. M. Hendrikse.*

Monnickendam, *J. Koker Bz.*;

Nijmegen, *D. J. Haspels*;

Oudewater, *A. J. A. Roldanus*;

Purmerend, *L. G. Post*,

Sas van Gent, *J. Baumann*;

Schiedam, *W. H. Reterink*;

Schoondijke, *A. J. Bronswijk*;

Sneek, *v. Druten & Bleeker*, *F. Holtkamp*;

Tiel, Wed. *D. R. van Wermeskerken*;

Ter Neuzen, *J. G. A. Thompson*;

Tholen, *F. J. Maes*;

Utrecht, *W. F. Dannenfelser*, *J. H. Siddré*, *J. D. Nolet*;

Velp, *G. H. van Hengel Jr.*;

Wageningen, *W. J. Tibout*;

Woerden, *J. L. Vermande*;

Zeyst, *J. W. Eversz*;

Zaandam, Wed. *K. Warburg*;

Zalt-Bommel, *J. Noman & Zoon*;

Zutphen, *A. E. C. van Someren*, *W. C. Mellink*;

Zuidbroek, *T. T. Borgesius*;

Zierikzee, *P. D. J. Quanjer*, *A. M. E. van Dishoeck*;

Zwolle, *G. Eleveld & Zonen*,

Die bovenstaande Artikelen verkoopen wil, adresseren zich *franco*, aan de Hoofd-Agenten *Nolet & Zoon*, te Utrecht.

***** In HAARLEM VERKOOPING.**

ENGESMET en SARLET, zullen Verkoopen, in de Kruisstraat, op Dingsdag den 24sten October 1854 en volgende dagen, des voormiddags ten 10 ure, kostbare RARITEITEN, uitmakende een deel der alom bekende Verzameling van den Wel-Ed.-Geb. Heer Mr. C. SANDENBERGH MATTHIESSEN VAN PETTEN EN NOLMERBAN, bestaande in:

ANTIEK ZILVERWERK, als: Kostbaar bewerkte kollossale Kandelabres, Tafel-Kandelaars à la renaissance, antieke Koffijkan, fraai gedreven Doozen, Oud, Modern en Oost-Indisch Fil de Grain, eene aanzienlijke verzameling Speelgoed, etc. **O. I. PORCELEINEN**, fraai geslepen en antiek **GLASWERK, SCHILDERIJEN, JAGTGEWEREN, WINDROEREN, enz.** Antieke en moderne **MEUBELEN, enz.**, als: Een blaauw heel Stel van vijf stuks, een half dito rijk gekleurd met médaillons, Schotels, Borden Schalen Terrines, *Lijzen met de zes merken en de Bergen; eerste merken* blaauw Kandeel-Koffij- en Theegoed, zeldzaam voorkomende gekleurde Porceleinen, als Schotels, Borden, Schalen, Kandeel- en Koffijgoed, Saxische Groepen en Beeldwerk, zeldzame O. I. Aarden Theepotten, modern en antiek Glaswerk, waaronder prachtige Fluit- en andere Pokalen, en Glazen uit de XVe Eeuw, alsmede kunstig *gepointeerde* Wolfs-Glazen; voorts: KOSTBAAR OUD EN MODERN O. I. LAK, waaronder een Kastje met Lade en Deuren *salvocat*, een Kamerschut van zes Deuren enz. Brons, Ivoor en oud en modern Beeldwerk van allerlei aard, Schilderijen, door *de Wit*, *Steenbergen*, *Hanse*, *ten Kate*, *Knip* en anderen, Boetseersels in Was door *Hachbold*, ANTIEKE EN ANDERE MEUBELEN, waaronder twee kostbare Kasten met Glazen Deuren, Stoelen uit de tijden van Lodewijk den XIVen, Hendrik den IVen en een massief Ebbenhout Stoeltje, uit den Grafelijken tijd; EEN KOSTBAAR SATIJNHOUTEN AMEUBLEMENT, bekleed met blaauw gebloemde Zijde en Nanking Hoezen, bestaande in een Kanapé en twee Sopha's, twaalf Stoelen, zes Tabouretten, een Bonheur du jour, twee Hoekbuffetten met Spiegelglazen, vier Speeltafels, een ronde Tafel met Marmeren Blad en twee paar Statie-Gordijnen, Boekenkasten, Mangel, Pers, Kanapé's, enz. EEN ALLERKOSTBAARST IN GOTHISCHEN STIJL VERVAARDIGD UURWERK voor eene Vestibule, voorzien van zes Cilinders, door den beroemden *Leib*, een Staand Horologie met beweegbaar Planeetstelsel, door *Ratsma*, een Hangklokje uit den tijd van *Czaar Peter*, en andere Uurwerken, een uitmnntende Barometer en Controleur, Jagtgeweren, Windroeren, Wandelstokken enz., benevens een aantal Voorwerpen van verschillenden aard.

Tot de bezigtiging zal op nader te vermelden tijd, zoo veel mogelijk gelegenheid gegeven worden, terwijl de Catalogussen en Toegang-Biljetten in tijds verkrijgbaar zullen zijn, bij bovengenoemde Verkoopers en bij den Makelaar J. H. BRINKMAN, te Haarlem.

Men zal hiervan Verkooping houden, ten dagen en plaatse als boven gemeld, des morgens ten 10 ure.

Zegt het voort.

***** VERKOOPING VAN HAVER.**

I. J. HERMAN is voornemens op Maandag den 25sten dezer, des morgens ten 11½ ure, in het Koffijhuis *de Korenbeurs* op het Sparen, te verkoopen: Eene aanzienlijke partij goedgewonnen ongedorschte Haver, komende uit de Haarlemmer-Meer, en liggende op *Koningstein*, buiten de Eendjespoort. (Voor vervoer zeer geschikt.) Voor en op den verkoopdag voor een ieder te zien.

Haarlem, 13 *Sept.* 1854.

*** P. GEERKE, Griffier te Purmerende, zal op Donderdag den 21sten September 1854, des voormiddags ten negen uren precies, ten Huize van *Adriaan Hondius*, aan den Noorderweg in de Wijde Wormer, in publieke veiling verkoopen:

18 KALF-KOEIJEN, 7 GELDE-KOEIJEN, 4 HOKKELINGEN, 4 GRAS-KALVEREN, 2 PAARDEN, voorts ongeveer 30 KOE-HOOI best gewonnen, 2 BOEREN-WAGENS en BOEREN-GEREEDSCHAPPEN.

*** De Boekhandelaren C. C. VAN DER HOEK en E. J. BRILL te Leyden, zullen op den 5den en 6den October 1854 Verkoopen: de MINERALEN GEOLOGISCHE REEKSEN en ROTSSOORTEN, CONCHYLIEN, SCHEDELS van Menschen en Dieren, SKELETTEN van viervoetige Dieren en Visschen, CHEMISCHE PRAEPARATEN, benevens eenig GLASWERK, PHYSISCHE INSTRUMENTEN, waaronder een uitmuntend MICROSCOOP van *Plössl*, te Weenen, eenige Varia's, eene zeer kostbare VAAS uit *Vloeispath* bewerkt, eene belangrijke partij OOST INDISCHE HOUTSOORTEN, alsmede zeer fraaije Kasten tot berging van Naturalien enz. enz., alles nagelaten door den Wel-Edelen Hoog-Geleerden Heer C. G. C. REINWARDT, Emeritus Professor aan de Leydsche Hoogeschool, Ridder der Orde van den Nederl. Leeuw, Lid van verschillende Geleerde Genootschappen enz.

De Catalogus is op *franco* aanvrage te bekomen bij bovengenoemde Boekhandelaren.

NB. NB. De Bibliotheek van wijlen Prof. *Reinwardt* zal eerst in het begin des volgenden jaars verkocht worden.

*** Bij GEBROEDERS KRAAY, te Amsterdam, is verschenen:

PROSPECTUS EN INTEEKENLIJST

VAN EEN

ATLAS VAN NEDERLAND,

Ten gebruike bij het Onderwijs in de Geschiedenis,

BEWERKT DOOR

W. J. HOFDIJK,

Leeraar in de Ned. Taal- en Letterkunde en de Geschiedenis des Vaderlands aan het Gymnasium te Amsterdam.

Deze **ATLAS** zal bestaan in VIJF KAARTEN, die den Inteekenaren tegen 90 Cents per Kaart zullen worden berekend, en waarvan in het Prospectus, dat in de meeste Boekwinkels verkrijgbaar is, nadere omschrijving gegeven wordt.

Afzonderlijke Kaarten zijn à *f* 1,25 verkrijgbaar.

De EERSTE KAART van dezen **ATLAS**, bevattende in *Hoofdkaart*: De Nederlanden tijdens de Romeinsche overheersching, en in *Cartons*: De Nederlanden na de verdeeling van Diocletiaan (284). Volkstammen in Nederland bij de komst der Romeinen, Woonplaatsen der Germaansche Stammen in de 4de en 5de Eeuw, de Arx Britannica en eene Schets van den Nederlandschen bodem vóór de verlanding der aanslibbingen en bezinkingen; is te gelijk met het Prospectus uitgegeven en kan als *Specimen* voor de volgenden gelden.

In het vorige jaar verscheen bij dezelfde Uitgevers:

GESCHIEDENIS DER NEDERLANDSCHE LETTERKUNDE

voor Gymnasiën en Zelf-Onderrigt,

DOOR

W. J. HOFDIJK.

Eerste Stuk. Prijs *f* -,90.

Het *Tweede Stuk* zal binnen weinige dagen het licht zien.

*** H. J. RIETVELD en D. F. STIEVEN, Makelaars, zullen op Maandag 9 October 1854, des avonds ten zes ure, ten huize van *J. Meyerink*, Kastelein in *de Nieuwe Stads Herberg*, aan het Y, te Amsterdam, ten overstaan van een daartoe bevoegd beambte, aan de meestbiedenden verkoopen: Het kopervast BARKSCHIPS HOL, genaamd *HENRIETTE CLASINA*, voorzien van eenen metalen Huid. (Liggende in het Oosterdok aldaar).

Benevens:

Eene aanzienlijke partij SCHEEPS-GEREEDSCHAPPEN, MASTEN, ZEILEN, TOUWEN en RONDHOUT.

Breeder bij Notitiën te vermelden en berigt bij bovengemelde Makelelaars.

***** BOEKVERKOOPING.**

Door E. J. BRILL, Boekhandelaar te Leyden, zal den 29sten en 30sten September verkocht worden, de nagelaten Bibliotheek van den Wel-Ed. Zeer-Gel. Heer H. WAARDENBURG, in leven Medicinae Doctor te Zutphen, benevens die van een' Nederduitsch Hervormd Predikant, en van een' Regtsgeleerde, te zamen uitmakende eene belangrijke VERZAMELING VAN WERKEN, over *Godgeleerdheid*, *Geneeskunde en Natuurlijke Historie*, *Geschiedenis*, *Wijsbegeerte*, *Land- en Volkenkunde en Regtsgeleerdheid*, waarbij gevoegd is, eene aanzienlijke Verzameling van Werken over *Oude en Nieuwe Letterkunde*, eenige *Atlassen*, *Platen*, *Electriseermachine*, *enz.*, *enz.*

*** De Boekhandelaar H. C. A. CAMPAGNE, te *Tiel*, heeft algemeen verzonden:

I. HANDBOEK

DER BIJZONDERE

PATHOLOGIE EN THERAPIE,

BEWERKT DOOR

Dr. BAMBERGER, te Weenen; Prof. CHIARI, te Praag; Dr. FALCK, te Marburg; Prof. GRIESINGER, te Stuttgard; Prof. HASSE, te Heidelberg; Prof. HEBRA, te Weenen; Prof. HEUSINGER, te Marburg; Prof. LEBERT, te Zurich; Prof. PITHA, te Praag; Dr. SIMON; te Hamburg; Dr. STIEBEL, te Frankfort a. d. M., Dr. TRAUBE, te Berlijn; Prof. R. VIRCHOW, te Wurtzburg; Prof. J. VOGEL, te Giesen; Prof. WINTRICH, te Erlangen.

ONDER REDACTIE VAN

RUD. VIRCHOW,

Hoogl. te Wurtzburg.

Vertaald door de Heeren: Dr. M. IMANS, Dr. D. J. COSTER, den Hr. F. C. HEKMEIJER, Dr. J. ZEEMAN, Dr. C. GOBEE, Dr. J. A. FLES, Dr. N. B. DONKERSLOOT, Dr. J. L. H. HAERTEN, Dr. G. VROLIK, Dr. F. RIENDERHOFF.

Eerste Deel, *eerste Stuk*,

VERTAALD DOOR

Dr. M. IMANS.

f 2,40.

NB. Het 2de Stuk verschijnt nog dit jaar.

II. **HANDBOEK DER VERGELIJKENDE ONTLEEDKUNDE**, door Prof. E. A. SCHMIDT. Uit het Hoogd. en met Aanteekeningen door Prof. *P. HARTING*. Prijs *f* 3,—.

NB. In de *Konst- en Letterbode* van 20 Mei, vindt men van dit Werk een *zeer aanprijzend* verslag van de hand van Prof. J. v. D. HOEVEN.

III. **PROEVE VAN EENE GEREGTELIJKE SCHEIKUNDE.** Handboek voor Regtsgeleerden, Geneesheeren en Scheikundige. Voor Nederland bewerkt door Dr. W. M. PERK. 1e Stuk. Prijs *f* 1,75.

NB. Met nog één Stuk van gelijken omvang compleet.

Te Haarlem bij JOH. ENSCHEDE EN ZONEN.